

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Олег МАРЕНКОВ

«» 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Зюзіна Юрія Вячеславовича «Корекція порушень мовленнєвого розвитку
дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами
фізичної виховання», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 016 Спеціальна освіта

Витяг

з протоколу № 1 кафедрального семінару
факультету психології та спеціальної освіти
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
від 12 червня 2026 року

ПРИСУТНІ: Усі члени кафедрального семінару.

ГОЛОВУЮЧА: д-р пед. наук, доц., завідувач кафедри педагогіки,
дошкільної та спеціальної освіти Дніпровського національного університету імені
Олеся Гончара **Іванчук С. А.** (13.00.04 – теорія та методика професійної освіти та
13.00.08 – дошкільна освіта).

ЗАСТУПНИК ГОЛОВУЮЧОЇ: д-р філософії, доц., доцент кафедри
педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара **Чигріна Я. Ю.** (016 – спеціальна освіта).

СЕКРЕТАР: д-р філософії, ст. викл. кафедри педагогіки, дошкільної та
спеціальної освіти, заступник декана з наукової роботи Дніпровського
національного університету імені Олеся Гончара **Вознюк А. А.** (011 – освітні,
педагогічні науки).

Присутні: д-р пед. наук, доц. **Іванчук С. А.** (13.00.04 – теорія та методика
професійної освіти та 13.00.08 – дошкільна освіта); д-р. філософії, доц.
Чигріна Я. Ю. (016 – спеціальна освіта); д-р філософії, ст. викл. **Вознюк А. А.** (011
– освітні, педагогічні науки); д-р пед. наук, проф. **Єфименко М. М.** (13.00.03 –
корекційна педагогіка); д-р пед. наук, доц. **Мога М. Д.** (13.00.03 – корекційна

педагогіка); д-р пед. наук, проф. **Нічуговська Л. І.** (13.00.04 – теорія і методика професійної освіти); д-р пед. наук, проф. **Савінова Н. В.** (13.00.03 – корекційна педагогіка), д-р психол-х. наук, проф. **Омельченко М. С.** (13.00.03 – корекційна педагогіка); канд. пед. наук, доц. **Купрас В. В.** (13.00.03 – корекційна педагогіка); д-р філософії, доц. **Кантаржи В. К.** (016 спеціальна освіта); канд. пед. наук, доц. **Бондаренко З. П.** (13.00.05 – соціальна педагогіка); канд. пед. наук, доц. **Приходько Т. П.** (13.00.04 – теорія і методика професійної освіти); канд. пед. наук, доц. **Зимівець Н. В.** (13.00.05 – соціальна педагогіка); канд. філол-х. наук, доц. **Переворська О. І.** (10.02.01 – філологічні науки); ст. викл. **Поліщук Ю. В.**; ст. викл. **Храмова Ю. В.**

Запрошені: Зюзін Ю. В. (здобувач).

Порядок денний: розгляд і обговорення дисертаційної роботи Зюзіна Юрія В'ячеславовича, представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Тема дисертації: «Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичної виховання», яка затверджена Вченою радою Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара 23.11.2023 р. (протокол № 3).

Науковий керівник: Мога Микола Данилович, д-р пед. наук, доц.

Підготовка здобувача третього рівня вищої освіти здійснюється за акредитованою освітньо-науковою програмою «Спеціальна освіта» зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (Сертифікат про акредитацію освітньої програми №21528, дійсний до 01 липня 2031 р.)

СЛУХАЛИ:

Обговорення дисертації аспіранта 4-го року навчання Зюзіна Юрія В'ячеславовича на тему: «Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичної виховання», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Перевірку на плагіат здійснювала голова комісії перевірки Зимівець Н.В.; канд. пед. наук, доц., доцент кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти. За результатами перевірки дисертаційної роботи на плагіат програмою «Strike Plagiarism» зроблено висновок: дисертаційна робота Зюзіна Ю.В. має високий рівень унікальності (85,06 %) і може бути допущена до захисту.

Роботу було розглянуто двома фаховими-експертами: **Єфименко М.М.**, д-р пед. наук, проф., професор кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти; **Приходько Т.П.**, канд. пед. наук, доц., доцент кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти.

Робота виконана на 301 сторінках, з них 236 сторінок основного тексту, робота структурована та складається з анотації, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Для викладення основних положень дисертації, що розглядається, слово надається аспіранту Зюзіну Ю.В. Будь-ласка, регламент виступу – до 20 хвилин.

Доповід Зюзін Ю.В.:

Вельмишановний головуючий та шановні присутні. Вашій увазі буде представлена робота на тему. «Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3-5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання».

Мовленнєвий розвиток дітей, його корекція протягом багатьох років під різним кутом зору досліджується в провідних науково-педагогічних школах України, однак у дослідженнях з проблем логопедичної корекції досі недостатньо уваги приділяється використанню можливостей моторної сфери цілісної практичної системи дітей у корекції порушень мовленнєвого розвитку.

Актуальність зазначеної проблеми визначається наявністю невирішених суперечностей між:

- потребою в інноваційній системі корекції мовленнєвого розвитку дітей 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення засобами фізичного виховання та недостатністю наукових досліджень в цьому напрямі;

- потребою забезпечити педагогів ефективною методикою корекції основних видів диспраксії в дітей 3 – 5 років із ЗНМ на основі реалізації можливостей розвитково-корекційного комплексу «Ступалки-ЛОГОС» та відсутністю науково обґрунтованих і практично апробованих методичних рекомендацій;

- бажанням батьків надати дітям із загальним недорозвитком мовлення можливість отримати ефективні корекційні впливи на основні види праксису (загального, дворучного, зорово-моторного, орального, артикуляційного, символічного) і відсутністю відповідної інтегрованої методики.

Мета дослідження полягає в розробці та експериментальній апробації ефективності інтегрованої методики корекції порушень мовленнєвого розвитку дітей 3 5 років із загальними до розвитку мовлення 3 рівня засобами фізичного виховання.

Об'єкт дослідження про це сформування цілісної практичної системи дітей до спільного віку з загальним недорозвитком мовлення.

Предмет дослідження інтегрована методика корекції порушень практичної складової мовленнєвого розвитку дітей 3 п'яти років із загальним недорозвитком мовлення 3 рівня засобами фізичної активності.

Наукова новизна одержаних результатів:

- обґрунтовано науково-педагогічні основи та створено робочу модель педагогічної корекції праксичних складників мовленнєвого розвитку дітей 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення засобами фізичної активності;

- розроблено й апробовано інтегровану методику корекції порушень праксичних складників мовленнєвого розвитку дітей 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання.

- систематизовано відомі та на їх основі доповнено інноваційні напрями використання значних можливостей адаптивного фізичного виховання для педагогічної корекції праксичних складників мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.

- набули подальшого розвитку традиційні методи, прийоми, форми та педагогічні умови корекції праксичних складників мовленнєвого розвитку в дошкільників 3 – 5 років із ЗНМ III рівня.

Для поставленої мети передбачало вирішення 3 дослідницьких завдань,

1 завдання. Проаналізувати сучасний стан наукових досліджень з проблематики, використання можливостей моторної сфери дітей дошкільного віку для корекції порушень їхнього мовленнєвого розвитку.

Резюмуючи історичний аналіз, теоретику методологічних напрацювань фахівців в напрямі дослідження. Слід виділити принципи корекції мовленнєвого розвитку дітей із ЗНМ 3 рівня засобами фізичного виховання:

А) Фізичний і психічний розвиток дитини слід розглядати як єдиний взаємопов'язаний процес загального психофізичного становлення особистості.

Б) Ручна предметно-маніпулятивна діяльність дітей раннього і дошкільного віку ефективно стимулюють формування нейронних структур головного мозку, що відповідають за психічний розвиток дитини, зокрема її мовлення.

В) Синхронізація основних рухів дитини, рухів кисті, мимічної мускулатури і язика можуть в значній мірі стимулювати розвиток нейронного субстрату мовленнєвих зон головного мозку. В більш широкому сенсі слід вести мову про «координацію всіх координацій», включаючи додаткові (зорово-моторну, окуло-моторну, вестибулярну та подарну).

Г) В основі повноцінного психічного розвитку дитини (включаючи її мовленнєвий розвиток) лежить своєчасне і повноцінне формування підкоркових нейронних структур головного мозку, які являють собою своєрідний фундамент для ефективного функціонування вищих психічних функцій. На ранніх етапах зростання дитини стимулюють розвиток цих підкорково-коркових нейронних структур різні види крослатерального повзання.

Д) Ритмізація рухово-ігрової діяльності (глобальних рухів всього тіла та кінцівок, рухів кистями (пальцями), артикуляційних рухів) дитини в комплексі з іншими корекційними напрямами може помітно покращити її мовленнєвий розвиток (принцип ритмізації).

Е) Плавність, пластичність рухів тіла та кінцівок стимулює формування управлінських механізмів (сервомеханізмів), що позитивним чином впливає на загальний психофізичний розвиток дитини, зокрема її мовленнєвий розвиток.

Є) Мовлення, виразність рухів, миміка та емоції дуже тісно пов'язані між собою – тому можна вважати емоційний супровід рухово-вербальної діяльності потужним стимулятором мовленнєвого розвитку дитини.

Перераховані вищі перспективні напрями. Використання потенціалу моторної сфери дитини не в поліпшенні її мовленнєвого розвитку дозволяють виокремити основні принципи корекційної роботи, такі як:

- ✓ принцип комплексності.
- ✓ принцип примату моторики.
- ✓ принцип сомо-нейро-психологічної триєдності.
- ✓ принцип координації всіх координацій (координаційних трансформацій)
- ✓ принцип генерування збудження.
- ✓ принцип гармонізації міжпівкульних взаємовпливів.
- ✓ онтогенетичний принцип.

2 завдання це визначити теоретику педагогічні основи взаємозв'язку фізичного виховання та мовленнєвого розвитку зазначеної категорії дітей. Висновок розробці інноваційної методики корекції мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку і з н м засобами адаптивного фізичного виховання має передувати створення моделі функціонування цієї методики. Яка повинна складатися з таких структурних компонентів:

1. Загальна релаксація (медитація, реліз) тіла та окремих м'язів.
2. Рука (передпліччя, кисть) – головний мозок.
3. Глобальна і локальна координація (їх взаємодія).
4. Загальна функція дихання – специфічне мовленнєве дихання.
5. Музикотерапія.
6. Озвучування і мовленнєвий супровід рухів.
7. Тотальний ігровий метод.
8. Корекція мовленнєвого розвитку (логопед).

3 завдання.

Розробити та впровадити інтегровану методику корекції порушень мовленнєвого розвитку дошкільників із загальним недорозвитком мовлення 3 рівня засобами фізичної активності та експериментально перевірити її ефективність.

У якості методичного забезпечення корекції мовленнєвого розвитку дошкільників із ЗНМ 3 рівня засобами фізичного виховання використовувались такі специфічні методи:

- ✓ Метод *первинності релаксації*.
- ✓ Метод *пріоритету бімануальної діяльності*.
- ✓ Метод *формування міжпівкульної нейронної координації*.
- ✓ Онтогенетичний метод *формування загальної дихальної функції*.
- ✓ Метод *заміщуючого онтогенезу*.
- ✓ Метод *біоенергопластики*.
- ✓ Метод *музикотерапії*.
- ✓ Метод *озвучування рухів*.

✓ *Метод мовленнєвого супроводу рухів та інші*

Метод первинності релаксації метод пріоритету бімануальної діяльності метод формування міжпівкульної нейронної координації контигенетичний метод формування загально дихальної функції, метод заміщуючої онтигенезу та інші.

Використання для підвищення ефективності корекції мовленнєвого розвитку дошкільників із ЗНМ 3 рівня із використанням можливостей формування основних кистьових функцій було удосконалено відомий тренажер Миколи Миколайовича Єфименка і Моги М. Д. «Ступалки-ЛОГОС» (представлений на слайді), що дало змогу використовувати такі нові його варіанти як «Прес-пап'є», «Передній клин», «Задній клин», «Кульова ручка», «Хитка опора», «Ходулі», «Пружинки», «Помпи», «Летючі тарілки», «Мішечки» та інші.

Використання рухової ігрової діяльності вище представлених тренажерів першочергово дозволяє розвивати, формувати і коригувати основні кистьові функції дитини, удосконалювати її кистьовий практис. Види кистьових функцію:

- ✓ Опорна.
- ✓ Захоплююча.
- ✓ Перекату.
- ✓ Підтримуюча.
- ✓ Ресорна.
- ✓ Поштовхова.
- ✓ Ударна.
- ✓ Страхувальна.
- ✓ та інші...

Організований і провідний формувальний педагогічний експеримент довів, що за всіма видами практису загальному дворучного кистьового, палицевого, орального, артикуляційного мимічного, зорово-моторного та символічного.

Результати у дітей із експериментальної групи помітно переважали показники дітей із контрольної групи, що було підтверджено методами математичної статистики.

Результати показників тестових завдань – Прогрес загального практику дошкільників. Результати з тестами їх такими, як обручі журавлик. Розвернемось по стежинці по доріжці та інші.

На цьому слайді ми бачим результат ручного, ручного, предметного практису. Де використовувались такі тести, як пірамідка, великі гудзики, морські камінці, лічильники, лічильні палички та вузлики.

На цьому складі ми бачимо прогрес образного артикуляційного та ручного практису, де використовувались такі тести, як і стакани із трубочки в стакані і їм бо ж ложкою, а кашу виделкою та інші.

Виконане дослідження не розв'язує всіх існуючих проблем корекції мовленнєвого розвитку дітей 3 -5 років із загальним недорозвитком мовлення III

рівня засобами фізичного виховання в поєднанні з логопедичними впливами, а тому передбачає продовження подальших науково-практичних пошуків у цьому напрямі.

Дякую за увагу.

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників кафедрального семінару.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

Канд пед. наук, доц. Приходько Т.П.: Чому в якості родзинки Вашої роботи обрана саме кистьова предметно-практична діяльність дошкільників?

Аспірант Зюзін Ю.В.: моя педагогічна діяльність це фізичний розвиток дітей та впливання рухової діяльності на корекцію мовленнєвого розвитку дошкільників. Тому саме кистьова предметно-практична діяльність є однією із основних родзинок моєї роботи оскільки нами було накопичено величезний досвід використання тренажерів, різних пристроїв для покращення кистьових дій. Мною було удосконалено, доповнено цілий ряд методичних, технічних особливостей використання ступалок. Саме «Ступалки-Логос» це практичний аспект нашого педагогічного експерименту.

Д-р психол-х. наук, проф. Омельченко М.С.: Як Ви планували програму роботи з дошкільниками та що було покладено в основу дослідження?

Аспірант Зюзін Ю.В.: в основу ми поклали систему планування фізичного розвитку дітей за технологією М. Єфименка «Театр фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку в нормі та з особливими освітніми потребами». Фізичний розвиток у дошкільному закладі проводився за програмою «Казкова фізкультура». до якої було розроблено планування на весь навчальний рік для всіх груп одеського спеціального закладу дошкільної освіти «ясла-садку» № 193 компенсуючого типу одеської міської ради

Головуюча, д-р. пед. наук, доц. Іванчук С.А.: Завдяки чому досягалося поступове ускладнення координаційного навантаження при вправлянні дитини при використанні розвитково-корекційний комплект «Ступалки-ЛОГОС»?

Аспірант Зюзін Ю.В.: використання вправ на «Ступалках» враховуючи принцип «від простого до складного» ускладнення кистьових дій досягалось з використанням наступних методичних прийомів:

1. Використанню різних форм ручок та різних видів опори.
2. Штучному зменшенню точок опори (наприклад, стоячи рачки, прибрати як опорну одну руку або одну ногу; одночасно прибрати руку й ногу по діагоналі: наприклад, ліву руку і праву ногу).

3. Координації рухів руками зі «Ступалками» із глобальними рухами тулуба та кінцівок.

4. Координації артикуляційних вправ із рухами рук зі «Ступалками» та глобальними рухами тулуба й кінцівок.

Поєднуючи в різних комбінаціях вищеперелічені методичні прийоми.

Д-р пед. наук, проф. Савінова Н.В.: Розкрийте детальніше методи, що використовувалися для розвитку та корекції саме мовлення?

Аспірант Зюзін Ю.В.: *методичне забезпечення* корекції мовленнєвого розвитку дітей із ЗНМ складалося із відповідних методів та методичних прийомів як фізичного так і мовленнєвого розвитку. Саме методи, що використовувалися для розвитку та корекції саме мовлення:

1. Онтогенетичний метод формування загальної дихальної функції. Базується на використанні 8 основних рухових режимів починаючи от лежання, повзання, сидіння до лазіння, біг та стрибки. Тому вправляння за онтогенетичним методом (від спокійних лежачих вихідних положень дитини до активних бігового та стрибкового основних рухових режимів) автоматично тренують увесь можливий спектр загальної дихальної функції дитини.

2. Метод музикотерапії. Цей метод може бути реалізований за допомогою таких методичних прийомів:

- А) Ритмізація глобальних рухів тілом та кінцівками.
- Б) Ритмізація дворучної діяльності.
- В) Ритмізація пальцевих рухів.
- Г) Ритмізація мовлення.
- Д) Логоритміка.

3. Метод озвучування рухів. Для реалізації цього методу використовуються такі методичні прийоми:

- А) Звукоімітація.
- Б) Звуконаслідування.
- В) Варіювання голосовими модуляціями.
- Г) Акустичні вібрації.
- Д) Педагогічний «біт-бокс».

4. Метод мовленнєвого супроводу рухів можна реалізувати за допомогою таких методичних прийомів:

- А) Авторський казковий текст-супровід.
- Б) Ритмізація тексту вірша і рухів.
- В) Мовленнєве темполідерування.

Заст. головуючої, д-р. філ-ї., доц. Чигріна Я.Ю.: Ви пропонуєте при моніторингу пальцевого зорово-моторного праксису використовувати тест «Шашки». Як він проводиться та яку інформацію він надає?

Аспірант Зюзін Ю.В.: при проведенні авторського тесту «Шашки» використовується дошка для гри в шашки (шахи). Для тестування дітей використовуються стандартні пластикові шашки діаметром 30 мм білого та чорного (червоного) кольорів. Дошка використовується в двох варіантах:

1. **Початковий**, передбачається для тестування на основі використання візуальних координат-трасерів у вигляді клітин (умовних коридорів, ліній).

2. **Варіант 2 середньої складності**, у цьому варіанті використовуються лише кінцеві маяки-цілі у вигляді шашок протилежного окрасу. Місця розташування цілей зазначені на дошці точковими мітками.

3. **Варіант 3 складний**, Його принципова відмінність від попереднього варіанту полягає в тому, що тепер треба завдати пальцем траєкторію руху шашки не по прямій, а за діагоналлю, тобто не в одній сагітальній площині, а в двох (сагітальній і фронтальній), що значно складніше.

За допомогою щиглика зручним пальцем середній або вказівний палець провідної руки (наприклад, правої) намагатися збити тільки з однієї спроби протилежну шашку.

Він надає нам інформацію про розвиток ручного зорово-моторного праксису.

Д-р пед. наук, проф. Єфименко М. М.: при демонстрації презентації в своїй доповіді дуже цікавий такий принцип прозвучав координації всіх координацій. Він звучить цікаво, а розкрийте, будь ласка, ну детальніше суть цього принципу.

Аспірант Зюзін Ю.В.: принцип координації всіх координацій ще він називається координаційних трансформацій, автором якого не є саме ви. З одного боку, він базується на стимулюванні м'язів мимічної та артикуляційної мускулатури, побудови звуків, мовлення дитини, а моторним складником мовлення в поріг головного мозку є центр Брока. Який регулює усі координаційні відносини артикуляційного апарату в процесі мовлення, це внутрішня координація. З іншого боку, на цю саму артикуляційну координацію впливає стан як близько розташованої мускулатури голови шиї плечового поясу верхні кінцівок. Та верхньої частини тулуба. Так і з загального м'язового корсета всього тіла дитини це зовнішня координація. Таким чином спостерігаємо плідний взаємозв'язок 2 нейро-мязових координацій внутрішньої та зовнішньої, які потім трансформуються в нове координаційне утворення і це працює вже на новому координаційному рівні.

Ст. викл. Храмова Ю. В.: Ви визначили кистьовій функції дошкільників такі: силові, координаційні, швидкісні от представлена послідовність функцій. Вона має принципове значення?

Аспірант Зюзін Ю.В.: так саме так має ще, яке має значення в нашій роботі представлений деякі кистьові функції і загальної кількості, яка загалом нараховує близько 45 кистьових функцій, сформованих протягом еволюції людини. Тому арсенал функції кісті щодо порядку формування кистьових функцій у дітей. Слід

орієнтуватись на такий алгоритм рекомендований на спочатку мають бути сформовані силові функції. Які є первинно функціональними за ними, слід формувати координаційні функції, які віддзеркалюють за більш все більш досконалий рівень управління рухами з боку мозкових структур та формування швидкісних функцій, які кисті, які швидкісних функцій кисті, які відповідають за результативність. Зокрема, предметно-практичної діяльності дітей. Дякую.

Канд. пед. наук, доц. Зимінець Н. В.: у вас в моделі, яку ви пропонуєте є один блок, який називається блок релаксації. А розкажіть мені, будь ласка, які техніки, які ви в релаксації використовували або релакційні техніки можуть допомогти дітям дошкільного віку поліпшити їх психомовленевий розвиток і які ви використовували, який найбільш ефективні?

Аспірант Зюзін Ю.В.: загальновідомо, що в горизонтальному положенні тіла на опорі значно знижується негативний вплив гравітаційної сили на опорно-руховий апарат. Зокрема, скелет і м'язовий корсет людини зрозуміло, що будь яке психічне або м'язове напруження. Може негативним чином впливати на мовленевий розвиток дитини. Так або інакше, затримуючи його. Саме модель складається з 8 умовних блоків і 1 блоком, тому він 1 є. Загальна релаксація тіла та окремих м'язів, в які входять такі релаксаційні техніки, як:

1. Антигравітаційне розвантаження скелета, лікування, положення.
2. Траційні техніки, вібраційні техніки.
3. Гідрокінезотерапія.
4. Релаксаційний бодітренінг дорослого і дитини.
5. Горизонтальний пластичний балет, нормалізація мязового тону.
6. Пляшкова терапія хребетного стовбура.
7. Сміхотерапія та масаж голови обличчя і рота.

Саме завдяки цим технікам ми можемо позитивно впливати на поліпшення психомовленевого розвитку дітей. Дякую.

Док-р. філософії, доц. Кантаржи В. К. по яким критеріям ви проводили діагностику стану ручного, предметного практику дітей?

Аспірант Зюзін Ю.В.: предметний кистьовий праксис досліджувався нами за допомогою таких авторських тестів: «Пірамідка» (швидкісне нанизування п'яти кульок на стрижень пірамідки), «Великі гудзики» (швидкісне нанизування п'яти великі гудзики на шнурок), «Лічильні палички» (швидкісне зібрання 20 стандартних лічильних паличок у коробочку), «Вузлики» (дитина мала зав'язати на швидкість п'ять плотних вузликів на шнурку довжиною 25 см)

Наведу один приклад. Пірамідка. Пірамідка це швидкісне нанизування п'яти однакових кульок на стрижень Пірамідки по черзі одною рукою, потім другою на час.

Док-р пед. наук, проф. Нічуговська Л. І. які методичні вказівки ви можете надати батькам для корекції мовлення в домашніх умовах, використовуючи запропоновані вами тренажери, адже без батьків ми нічого не зможете досягти? І от які методичні вказівки ви можете їм надати?

Аспірант Зюзін Ю.В.:

Дякую за питання.

1. Придбати або самостійно створити комплект Ступалки- Логос
2. Використовувати сюжетно-рольову форму при вправліні у вигляді рухово-корекційної казки, наприклад «Пригоди сюдохіда Олеся»
3. В методичному контексті керуватися метод вказівками на стр.103 Форми, засоби та методи фізичного виховання використання тренажера.

ВИСТУП НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

Док-р пед. наук, доц. Мога М. Д. За період навчання в аспірантурі Зюзін Ю. В. набув теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання наукових і практичних завдань у галузі спеціальної педагогіки, адаптивного фізичного виховання дітей дошкільного віку, провів власне наукове дослідження за обраною темою. Результати, отримані в ході дослідження, мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

У процесі виконання індивідуального навчального плану Зюзін Ю. В. виявив високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість в опанування нових навальних дисциплін. На відмінно склав заліки і іспити з навчальних дисциплін: «Філософія та наукова етика», «Академічне письмо та спілкування іноземною мовою», «Інноваційно-дослідницька діяльність», «Методологія педагогічного процесу у вищій школі», «Теоретико-методологічні засади освіти осіб з особливими освітніми потребами», «Інноваційні технології в спеціальній освіті: дослідження та здобутки», «Методика наукових досліджень у спеціальній педагогіці», «Викладацька практика». Все це засвідчує набуття Зюзінім Ю. В. нових знань, умінь, навичок та компетентностей, які допомогли йому на високому рівні виконати наукове дослідження.

Дисертаційна робота Зюзіна Ю. В. має як теоретичну, так і практичну цінність. У роботі представлена низка розробок щодо теоретичного і методичного забезпечення можливостей фізичного виховання в корекції предметно-практичної діяльності дітей 3-5 років. Проведене дослідження спрямоване на подальший розвиток теоретичних засад, розроблення методичного забезпечення та практичних рекомендацій з формування, оцінювання та удосконалення системи корекції кистьового праксису дітей дошкільного віку засобами фізичного виховання. Дисертаційна робота Зюзіна Ю. В. «Корекція порушень мовленнєвого розвитку

дошкільників 3-5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання» містить результати з різним ступенем наукової новизни – удосконалено та дістали подальшого розвитку.

Практична цінність окремих результатів підтверджуються їх упровадженням у діяльність дошкільних установ, зокрема: в діяльність спеціального закладу №193 дошкільної освіти «ясла-садок» компенсуючого типу Одеської міської ради Одеської області, м. Одеса (акт № 40/1-15 від 02.06.2025 р.), прийняті до впровадження в діяльність, запропонований у дисертації методичний підхід в використанні комплексів коригуючих фізичних вправ з використанням розвитково-корекційного комплекта «Ступалки-ЛОГОС» з покращення ручних, кистьових маніпулятивних рухів, а також розроблена автором процедура врахування впливу адаптивного фізичного виховання на розвиток ручного праксису; громадської організації «Центр розвитку, корекції, психіатричної, психологічної, педагогічної допомоги для дітей та дорослих «Територія розвитку»», м. Дніпро (акт № 02 від 05.06.2025 р.); закладу вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, м. Дніпро (акт № 151 від 02. 06. 2025 р.); закладу вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, м. Суми (акт № 39-вих, від 31.10.2022 р.).

Результати наукового пошуку здобувача обговорювались на міжнародних науково-практичних та всеукраїнських конференціях: *«Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання»* (Краматорськ, 2022); *«Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі»* (Суми, 2022 року); *«Спеціальна освіта: проблеми та перспективи»* (Кам'янець-Подільський, 2024); *«Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців»* (Суми, 2024); *«Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти»*. (Кам'янець-Подільський, 2023); *«Формування життєвої компетентності осіб з особливими освітніми потребами в системі позашкільної, спеціальної та інклюзивної освіти»* (Харків, 2023).

Усі результати дослідження, що виносяться на захист, отримані особисто здобувачем, є його власним здобутком. Ідеї та елементи наукових праць інших науковців, цитати супроводжуються належними посиланнями на авторів та джерела інформації. Особистий внесок здобувача у роботи, опубліковані у співавторстві, наведено у списку опублікованих робіт за темою дисертації.

З урахуванням усього зазначеного вище вважаю, що дисертація «Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3-5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання», виконана Зюзіним Юрієм В'ячеславовичем для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 016 Спеціальна педагогіка є завершеною кваліфікаційною науковою працею, відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», основним вимогам до дисертацій, а тому може бути допущений до подання у спеціалізовану вчену раду для вирішення питання про допуск його до захисту.

ВИСНОВКИ ФАХІВЦІВ-РЕЦЕНЗЕНТІВ:

Д-р пед. наук, проф. Єфименко М. М. Дисертація Зюзіна Юрія В'ячеславовича має вагомим наукове педагогічне та соціальне значення в умовах складних суспільних трансформацій, тривалого воєнного стану в Україні. Вона віддзеркалює актуалізацію практичних аспектів реабілітації та інклюзії, а також відповідного перегляду системи надання допомоги дітям дошкільної віку з особливими освітніми потребами. Виконане дослідження є ґрунтовною завершеною, структурованою науковою працею, присвяченою вирішенню важливої проблеми спеціальної освіти корекції порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3-5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання. Зазначена тематика дослідження обумовлена не лише фаховим запитом спеціальної педагогіки, а й реальними суспільними очікуваннями, підвищення ефективності адаптаційних можливостей дітей із особливими освітніми потребами в цей складний для української суспільства час. Так, незважаючи на свою завершеність робота має деякі моменти які її висловив у своїй рецензії. Висловлені зауваження та побажання не перешкоджають загальному позитивному сприйманню даного наукового дослідження, сформульовані у ньому положення, результати та висновки становлять наукову новизну, теоретичну та практичну значимість та висновок, дисертація Зюзіна Юрія В'ячеславовича «Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання» є самостійним завершеним науковим дослідженням актуальної проблеми спеціальної педагогіки. Рекомендую роботу до захисту на відповідній спеціалізованій вченій раді Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Канд пед. наук, доц. Приходько Т.П. Актуальність дисертаційної роботи зумовлена тим, що дійсно сьогодні кількість таких дітей постійно зростає, в тому числі й на фоні негативних соціальних наслідків саме довготривалої війни. Особливо це стосується і дітей 3-5 років недорозвитком мовлення і, зокрема, з несформованими кистьовими саме функціями. Робота, що розглядається, вона присвячена вирішенню саме цієї проблеми і зрозуміло, що сформована на відповідному рівні. Така практично самооснова психомовленнєвого розвитку таких дітей вона сприятиме підвищенню ефективності їхньої загальної соціальної адаптації. Робота Юрія В'ячеславовича чітко структурована з дотриманням академічних вимог до оформлення дисертації на здобуття наукового ступеня доктор філософії. Всі 3 частини логічно зв'язані зі змістом, послідовно вирішують,

поставлені перед дослідженням певні завдання, які ставив дисертант саме в цьому дослідженні. Загально позитивне враження від виконаної дисертаційної роботи Юрія В'ячеславовича не виключає необхідності висловлення порад певних і зауважень, які ми зробили, вони будуть опрацьовані більш детально. Проте ось такі дискусійні моменти, які можуть бути висловлені побажання. Вони не змінюють загальну позитивної оцінки рецензованої роботи і дисертаційне дослідження скажу, що є самостійною, цілісною науковою працею, яка має наукову новизну та вагоме практичне значення, тому дисертаційна робота Юрія В'ячеславовича виконана на достатньому науковому рівні і повністю відповідає вимогам написання дисертацій, що дозволяє рекомендувати її до захисту.

В ОБГОВОРЕННІ ДИСЕРТАЦІЇ ЗЮЗИНА Ю.В. ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

Головуюча, д-р пед. наук, доц. Іванчук С. А. Насамперед хочу висловити щиру вдячність здобувачу Юрію В'ячеславовичу та його науковому керівнику, професору Миколі Даниловичу, за проведення ґрунтовного наукового дослідження. Представлена робота вирізняється високою актуальністю та вираженою практичною спрямованістю. Отримані результати мають значний потенціал для впровадження не лише в освітній простір України, а й для використання у міжнародній практиці з метою ефективного вирішення окресленої проблеми.

З огляду на вагомість та значний обсяг виконаної роботи, дозвольте надати кілька рекомендацій для вдосконалення презентаційних матеріалів під час майбутнього привселюдного захисту. Зокрема, доцільно детальніше висвітлити у виступі результати, що увійшли до монографії автора. Це дозволить більш повно продемонструвати глибину опрацювання теми та широту наукового пошуку.

Підсумовуючи викладене, наголошую на високому науковому рівні підготовки дисертації. Вважаю роботу завершеним науковим дослідженням, яке повністю відповідає встановленим вимогам, і безумовно підтримую її винесення на привселюдний захист у спеціалізованій вченій раді.

Д-р пед. наук, проф. Савінова Н.В. Я з великим зацікавленням прослухала виступ нашого шановного дисертанта, а також ґрунтовні коментарі рецензентів та наукового керівника. Маю відзначити, що робота Юрія В'ячеславовича є взірцевим прикладом поєднання глибокої теоретичної підготовки та багаторічної практичної діяльності, що є притаманним одеської наукової школи.

Особливої поваги заслуговує той факт, що дослідження базується на 11-річному досвіді практичної роботи, де інноваційні педагогічні та конструкторські рішення були втілені здобувачем власноруч. Це свідчить про високу професійну компетентність та відданість справі, а результати такої діяльності мають значний потенціал для впровадження не лише в Україні, а й на міжнародному рівні.

Д-р пед. наук, проф. Єфименко М. М. Під час професійних візитів до цього закладу я мав нагоду особисто переконатися в унікальності створеного освітнього середовища, зокрема фізкультурно-оздоровчого простору. Оригінальні архітектурно-конструкторські рішення, втілені авторами власноруч, не мають аналогів в Україні та свідчать про високий рівень професійної компетенції, креативності та відданості обраній справі. Така синергія педагогічної теорії та практичного інженерного мислення є беззаперечним свідченням того, що дисертаційне дослідження ґрунтується на ґрунтовному, 11-річному досвіді практичної роботи.

Юрій В'ячеславович зарекомендував себе не лише як талановитий педагог-практик, а й як особистість, глибоко віддана ідеям гуманної педагогіки та розвитку дітей. Науковий пошук, представлений у дисертації, вирізняється своєю автентичністю, практичною цінністю та соціальною значущістю. Це яскравий приклад ефективної роботи одеської наукової школи, результати якої мають значний потенціал для поширення на міжнародному рівні.

З огляду на вищезазначене, висловлюю свою повну підтримку представленому дослідженню. Вдячний усім учасникам семінару за об'єктивну оцінку роботи та готовність підтримати талановитого науковця. Перекоаний, що діяльність Юрія В'ячеславовича є вагомим внеском у розвиток вітчизняної дошкільної освіти.

Канд. пед. наук, доц. Зимовець Н.В. Дослідження демонструє високий рівень фахової зрілості автора, системно поєднуючи теоретичне обґрунтування із дієвими інструментами фізичного виховання для корекції мовленнєвого розвитку дошкільників. Це завершена, змістовна наукова праця, що має беззаперечне соціальне значення та суттєвий потенціал для впровадження в освітній простір, тому я повністю підтримую рекомендацію щодо винесення цього важливого дослідження на привселюдний захист.

Заст. головуючої, д-р. філ-ї., доц. Чигріна Я.Ю. Долучаючись до обговорення, хочу відзначити, що дисертаційне дослідження Зюзіна Ю.В. є надзвичайно актуальним і своєчасним внеском у сучасну спеціальну освіту. Особливо цінним є те, що автор не лише оперує теоретичними категоріями, а й пропонує перевірені на практиці методики, які безпосередньо впливають на якість реабілітації дітей із особливими освітніми потребами. Ця робота вирізняється цілісністю, логічною структурою та чітко сформульованою науковою новизною, що свідчить про високу кваліфікацію здобувача та його відданість обраній професійній царині, тому я без вагань приєднуюсь до позитивних відгуків і підтримую рекомендацію щодо захисту дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Дисертаційне дослідження присвячене проблемі корекції порушень мовлення, зокрема різних видів диспраксій, у дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення в процесі спеціально організованого фізичного виховання.

Останнім часом кількість дітей із різними порушеннями психофізичного розвитку помітно зростає і формує достатньо значний загальний осіб з особливими освітніми потребами. Окрему категорію осіб з особливими освітніми потребами складають діти, що мають порушення мовлення, котрі значною мірою уповільнюють повноцінний психічний розвиток особистості та її необхідну соціальну адаптацію. Серед чинників, що призводять до порушень мовленнєвого розвитку, розрізняють зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) фактори, або різні їх комбінації. За даними світової статистики, число мовленнєвих порушень зростає, у зв'язку з чим актуальність їхньої профілактики та корекції набуває глобального характеру.

Затвердження теми та плану дисертації. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої Ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, протокол № 3 від 23.11.2023 р.. Науковим керівником призначено Могу Миколу Даниловича, д-р пед. наук, проф. кафедри педагогіки, дошкільної, та спеціальної освіти.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри, в межах наукових тем: «Безбар'єрність в освіті як умова забезпечення мобільності учасників освітнього процесу» (№ держреєстрації 0122U001781), «Диверсифікація моделей професійної підготовки спеціалістів дошкільної та спеціальної освіти у контексті сучасних цивілізаційних викликів» (№ держреєстрації 0125U002377). Постанова кабінету міністрів № 765 від 21.07.2021; Наказ МОН України № 831 від 01.08.2018.

Особистий внесок здобувача в працях, підготовлених у співавторстві, полягає в описанні частки методичних підходів комплексної корекції мовленнєвого розвитку дошкільників засобами адаптивного фізичного виховання; частки методичних прийомів використання можливостей фізичної активності для корекції практичних складників мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із ЗНМ.

Апробація результатів дослідження у вигляді доповідей здійснена під час проведення таких заходів:

міжнародні науково-практичні форуми з проблематики загальної та спеціальної дошкільної педагогіки:

- VIII Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання» (Краматорськ, 2022);

- VIII Міжнародна науково-практична конференція «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку в національному та світовому вимірі» (Суми, 2022 року);

- XVI Міжнародна науково-практична конференція «Спеціальна освіта: проблеми та перспективи» (Кам'янець-Подільський, 2024);

всеукраїнські науково-практичні конференції:

- III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти». (Кам'янець-Подільський, 2023);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Формування життєвої компетентності осіб з особливими освітніми потребами в системі позашкільної, спеціальної та інклюзивної освіти» (Харків, 2023).

Результати дисертації висвітлено у 6 публікаціях, із них: 5 – у виданнях, які входять до переліку наукових фахових видань України, 1 – стаття в Scopus, 5 – у тезах / матеріалах доповідей на науково-практичних заходах.

Наукова новизна одержаних результатів:

Обґрунтовано науково-педагогічні основи та створено робочу модель педагогічної корекції праксичних складників мовленнєвого розвитку дітей 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення засобами фізичної активності.

Розроблено й апробовано інтегровану методику корекції порушень праксичних складників мовленнєвого розвитку дітей 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання.

Систематизовано відомі та на їх основі доповнено інноваційні напрями використання значних можливостей адаптивного фізичного виховання для педагогічної корекції праксичних складників мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.

Набули подальшого розвитку традиційні методи, прийоми, форми та педагогічні умови корекції праксичних складників мовленнєвого розвитку в дошкільників 3 – 5 років із ЗНМ III рівня.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що розроблена інтегративна методика педагогічної корекції праксичних складників мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання вже системно втілюється в практику дошкільної освіти. Це стосується не лише спеціальних закладів (спеціалізованих закладів дошкільної освіти, центрів реабілітації, лікарень, санаторіїв тощо), а й закладів дошкільної освіти комбінованого типу та з інклюзивною формою навчання.

Запропоновано конкретні комплекси коригуючих фізичних вправ для удосконалення цілісної праксичної системи в дітей із ЗНМ III рівня за таким методичним алгоритмом: вправи із загальної та локальної релаксації тіла та окремих біоланок дитини; вправи для розвитку, формування та корекції всіх видів

бімануального праксису; вправи з глобальної координації тулуба та кінцівок; із дворучної координації; з «дзеркальної» координації; з координації на фоні вестибулярного збудження; з парадоксальної координації; із замісної координації; з артикуляційної координації; з координації всіх координацій; вправи з корекції постави, грудної клітки, вісцеральних органів, із формування різних типів дихання, із функціонального дихального тренінгу, з корекції дихального складника мовлення; вправи із синхронізації ритму, рухів та мовлення, з логоритміки, з пластики мовлення; вправи з озвучування рухів: із мовленнєвим супроводом рухової діяльності, зі звукоімітацією, зі звуконаслідуванням, із голосових модуляцій, акустичних вібрацій, педагогічного «біт-боксу»; сюжетність рухово-ігрової діяльності, образність фізичних вправ, рольові прояви дітей, театралізація корекційного процесу, дозована драматизація рухово-ігрової дії, емоційний супровід корекції, енергетичний складник мотивації, вправи з мімічного театру обличчя.

Методичні напрацювання виконаного дослідження можна використовувати в закладах дошкільної освіти під час педагогічних зборів, у лікарнях, санаторіях, реабілітаційних центрах (на нарадах співробітників, на батьківських зборах та консультаціях, присвячених підвищенню ефективності психомовленнєвого розвитку дошкільників із загальним недорозвитком мовлення).

Отримані в дослідженні напрацювання можна застосовувати в навчальному процесі відповідних педагогічних закладів у межах таких варіативних курсів: «Теорія та методика адаптивного фізичного виховання дітей із порушеннями психомовленнєвого розвитку»; у розробці орієнтованих навчальних курсів «Інноваційні підходи в системі фізичного виховання дітей із порушеннями психомовленнєвого розвитку», «Корекція порушень психомовленнєвого розвитку в дітей дошкільного віку», «Інклюзивне фізичне виховання дітей із загальним недорозвитком мовлення» для обласних академій та інститутів післядипломної освіти педагогів.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Зюзін Ю. В. Корекція порушень мовленнєвого розвитку дітей засобами фізичного виховання: монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2025. 208 с. ISBN 978 - 617 - 552 - 790-0

Статті у вітчизняних фахових виданнях

1. Зюзін Ю. В. Ефективність використання тренажера «Ступалки-ЛОГОС» у поліпшенні психомовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Випуск 2 (143). Одеса, 2023. С. 34–40. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2023-2-4>

2. Зюзін Ю. В. Потенційні можливості активації моторної сфери дошкільників в корекції мовленнєвого розвитку (концептуальний підхід).

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. № 1 (125). Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. С. 209-219.
DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.01/209-219>

3. Мога М. Д., Зюзін Ю. В. Модель комплексної корекції мовленнєвого розвитку дошкільників засобами адаптивного фізичного виховання. *Грані. Науково-теоретичний альманах.* Том 26 № 1. Дніпро, 2023. С. 74-79.
DOI: <https://doi.org/10.15421/172312>. (особистий внесок Моги М. Д.: розробка загального методологічного підходу (моделі) до використання можливостей адаптивного фізичного виховання в корекції мовленнєвого розвитку дітей; Зюзіна Ю. В.: змістовно конкретизував з методичної точки зору контент всіх блоків моделі використання можливостей фізичного виховання для поліпшення мовленнєвого розвитку дітей із загальним недорозвитком мовлення).

4. Зюзін Ю. В. Вплив дворучних силових маніпуляції на мовленнєвий розвиток дошкільників. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.* Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 95. Київ. 2023. С. 45-51.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.09>

5. Зюзін Ю. В. Формування мовленнєвого дихання у дітей засобами адаптивного фізичного виховання та логопедії. *Збірник наукових праць: Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки).* Випуск 22. Кам'янець-Подільськ. 2023. С. 99-109. DOI: <https://doi.org/10.32626/2413-2578.2023-22.99-109>

На підставі заслуховування та обговорення доповіді Зюзіна Юрія В'ячеславовича про основні положення дисертаційної роботи, питань та відповідей на них.

УХВАЛИЛИ:

1. Підготовлена аспірантом Зюзіним Юрієм В'ячеславовичем дисертація є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обгрунтовані результати, що розв'язують конкретне наукове завдання у галузі соціології. Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів № 44 від 12.01.2022 р. (в редакції 01.01.2024 р.) та може бути винесена на розгляд Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара для розгляду питання про утворення спеціалізованої вченої ради для разового публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 016 – Спеціальна освіта.

2. Рекомендувати дисертаційну роботу Зюзіна Ю. В. на тему «Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичної виховання» до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 016 – Спеціальна освіта.

3. Клопотати перед Вченою радою університету розглянути питання про створення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 016 Спеціальна освіта у такому складі:

ВІДОМОСТІ

про членів спеціалізованої вченої ради для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 016 – Спеціальна освіта
аспіранта Зюзіна Юрія В'ячеславовича

на тему: «Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичної виховання»

у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара,
Міністерство освіти і науки України, м. Дніпро, пр. Науки, 72, тел. (056) 374-98-43

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціальності, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Наукові публікації, опубліковані за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача
1	2	3	4	5	6
1.	Іванчук Сабіна Айдинівна (голова ради)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Міністерство освіти і науки України, завідувач кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти	Кандидат педагогічних наук зі спеціальності «Дошкільна освіта». 2017 р. ДК № 043489 26.06.2017 р. (Україна) Доктор педагогічних наук зі спеціальностей: 13.00.04 – теорія та методика	Доцент кафедри дошкільної освіти, 2022. АД № 009596 01.02.2022 (Україна)	Ivanchuk, S., Kakhiani, Y., Hryboiedova, T., Bilychenko, H., & Huzii, I. (2024) Policy for the formation of social consciousness during students training in educational institutions: pedagogical aspect. Amazonia Investiga, 13(73), 387-400. DOI: https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.32 URL: https://amazoniainvestiga.info/check/73/32-387-400.pdf (Web of Science).

1	2	3	4	5	6
			<p>професійної освіти 13.00.08 – дошкільна педагогіка ДД №013256 21.02.24 р. (Україна)</p>		<p>Keywords: Social consciousness, higher educational institutions, education, functional modeling, pedagogy.</p> <p>2. Іванчук С.А. Алексєєнко В. Ігрові технології як засіб розвитку комунікативних навичок дітей дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. <i>Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць / За заг. ред. доктора пед. наук, проф. С.А.Саяпіної. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ «Друкарський Дім», 2023. №2 (106). С. 259-265</i> DOI: https://doi.org/10.31865/2077-1827.2(106)2024.315137. URL: https://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/315137 (фахове видання категорії Б).</p> <p>Ключові слова: ігрова діяльність, комунікативні навички, діти дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.</p> <p>3. Іванчук С. Храмова Ю. Сорокіна Г. Особливості використання нейрокінезіологічної гімнастики у здобувачів початкової освіти на заняттях з корекції дисграфії обумовленої</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>нерізко вираженим загальним недорозвитком мовлення. Гуманізація навчально-виховного процесу. Збірник наукових праць. № 1 (107) С.214-221 DOI: https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(107)2025.327078 URL: https://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/327078</p> <p>(фахове видання категорії Б). Ключові слова: нейрокінезіологічна гімнастика, корекція дисграфії, нерізко виражений загальний недорозвиток мовлення, здобувачі початкової освіти.</p> <p>4. Іванчук С. Вознюк А., Храмова Ю. Проектування інклюзивного логопедичного середовища як інструментарій діагностики та корекції мовлення у дітей із комбінованими порушеннями розвитку. <i>Науково-теоретичний альманах Грані</i>, Том 29 № 2. DOI: https://doi.org/10.15421/1726116 URL: https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/2363</p> <p>(фахове видання категорії Б). Ключові слова: інклюзивна освіта, сенсорна інтеграція,</p>

1	2	3	4	5	6
					комбіновані порушення розвитку, ресурсна кімната, безбар'єрність, корекція мовлення.
2.	Єфименко Микола Миколайович (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, професор кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти	Кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка, ПД №009732 Від 28.10.1987. (СССР) Доктор педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка, ДД №003941 від 22.12.2014 (Україна)	Доцент по кафедрі спорту, ДЦ №019627 від 1.02.1990. (СССР) Професор кафебри прикладної психології та логопедії, АП №003389 від 30.11.2021 р. (Україна).	1. Efimenko N. N, Suprun M. O., Biesieda V. V., Kantarzhny V. K. The correction of hand subject-practical activity of Preschoolers. International Journal of Early Childhood Special Education (INT-JECSE) ISSN: 1308-5581. Vol 14, Issue 06 2022, 2397-2407. DOI: 10.9756/INTJECSE/V14I6.307 URL: https://www.int-jecse.net/article/THE+CORRECTION+OF+HAND+SUBJECT-PRACTICAL+ACTIVITY+OF+PRESCHOOLERS+3749/?download=true&format=pdf . (Scopus). Keywords: wrist functions, rehabilitation, physical education, sport exercises. 2. Єфименко М. М. Методика синхронізації рухово-мовленнєвих координацій (СРМК) в поліпшенні мовлення дітей дошкільного віку. Навчання, виховання й розвиток гармонійно розвиненої особистості в процесі занять фізичною культурою і спортом. Монографія; за ред. проф. В. М. Пристинського, Т. М. Пристинської. Слов'янськ : ДВНЗ

1	2	3	4	5	6
					<p>«Донбаський державний педагогічний університет», 2023. С. 396–408. URL: https://repository.dnu.dp.ua/document-details/62546 (розділ монографії).</p> <p>Ключові слова: синхронізація, рухомовленнєва координація, поліпшення мовлення, діти дошкільного віку.</p> <p>3. Єфименко М. М. «Педагогічний стрінгінг» як інноваційний напрямок корекції кистьового предметного праксису в дітей із особливими освітніми потребами. <i>Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)</i>. Випуск 23. 2024. С.137–153. DOI: https://doi.org/10.32626/2413-2578.2024-23.137-153. URL: https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/323024/313329.</p> <p>(фахове видання категорії Б).</p> <p>Ключові слова: педагогічний стрінгінг, інноваційна методика, корекція, кистьовий предметний праксис, діти з ООП.</p> <p>4. Єфименко М.М. Чотки-терапія у формуванні пальцевого праксису в дітей з особливими освітніми потребами(авторська методика стимулювання психомовленнєвого розвитку). <i>Актуальні</i></p>

1	2	3	4	5	6
					<p>питання корекційної освіти (педагогічні науки). 2026. № 27. С. 134–156. DOI: https://doi.org/10.32626/2413-2578.2026-27.134-156. URL: https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/359380/345112. (фахове видання категорії Б). Ключові слова: методика, чотки-терапія, корекція, пальцевий праксис, діти, психомовленнєвий розвиток.</p>
3.	Приходько Тетяна Павлівна (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Міністерство освіти і науки України, доцент кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти.	Кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04-теорія і методика професійної освіти ДК 058038 від 26.05.2010 (Україна)	Доцент за кафедрою педагогіки та коорекційної освіти, 2015 12 ДЦ № 042688 від 30.06.2015 (Україна)	Nichuhovska, L., Nikolenko, L., Bondarenko, Z., Motorina, V., & Prykhodko, T. Challenges and prospects of online education in the context of barrier-free access. <i>Multidisciplinary Reviews</i> , 6, 2023spe020. DOI: https://doi.org/10.31893/multirev.2023spe020 . URL: https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/1767 (Scopus.) Keywords: distance education, digital technologies, surveys, challenges, promising areas of development. Приходько Т., Обуховська К. Корекція граматичної сторони мовлення у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення в умовах дистанційного навчання. <i>Збірник</i>

1	2	3	4	5	6
					<p>наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2024 №4. С. 13–21. DOI: https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2024.316470. URL: https://znp.udpu.edu.ua/article/view/316470 (фахове видання категорії Б). Ключові слова: загальний недорозвиток мовлення; граматична сторона мовлення; дистанційне навчання; інтерактивні технології; ігровий підхід; розвиток мовлення; дошкільний вік; мовленнєві порушення. 3. Т.П. Приходько, І.М. Мойсеєнко, О.Г. Білюк. Аналіз методів та стратегій логопедичної роботи для розвитку мовлення та комунікаційних навичок у дітей з РАС. <i>Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць.</i> 2024. Том 1 № 3 (110). С.95-105. DOI: https://doi.org/10.33216/2220-6310.2024-110-3-95-105 URL: https://journals.snu.edu.ua/index.php/DOMTP_SNU/article/view/978 (фахове видання категорії Б). Ключові слова: мовленнєві порушення, комунікація,</p>

1	2	3	4	5	6
					<p>логопед, діти, розлади аутистичного спектру.</p> <p>4. Олена Переворська, Тетяна Приходько, Вікторія Ісаченко. Підготовка майбутніх логопедів до роботи з дітьми дошкільного віку за допомогою лялькотерапії. <i>Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка.</i> 2025. Том 1 № 34. С. 153-158. DOI: https://doi.org/10.33842/22195203-2025-34-135-153-158 URL: https://magazine.mdu.org.ua/index.php/nv/article/view/3420/3892 (фахове видання категорії Б).</p> <p>Ключові слова: лялькотерапія, логопедична робота, підготовка майбутніх логопедів, діти дошкільного віку, розвиток мовлення, арт-терапія, ігрові технології, емоційний розвиток, корекційно-розвивальна робота.</p> <p>5. Переворська О.І., Приходько Т.П., Кобзева І.М. Театралізоване мистецтво як засіб розвитку навичок міжособистісної взаємодії у школярів із розладами аутистичного спектру. <i>Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology.</i></p>

1	2	3	4	5	6
					<p>2024. № 1 (27) С. DOI: https://doi.org/10.32342/2522-4115-2024-1-27-1 URL: https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2024/1/2-.pdf (фахове видання категорії Б). Ключові слова: здобувачі вищої освіти, міжособистісна взаємодія, розлади аутистичного спектру, корекційно-розвивальна робота, молодші школярі, театралізоване мистецтво, емпіричне дослідження.</p>
4.	Боряк Оксана Володимирівна (опонент)	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Навчально-науковий інститут педагогіки і психології, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти	Кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка, ДК № 009584 від 26.03.2012 р. (Україна) Доктор педагогічних наук, 13.00.03 – корекційна педагогіка ДД № 009019 від 15.10.2019 р. (Україна)	Атестат доцента кафедри корекційної та інклюзивної освіти 12ДЦ №040949 від 22.12.2014р. (Україна) Атестат професора кафедри спеціальної та інклюзивної освіти АП № 003766 від 01.02.2022р. (Україна)	1. Боряк О. В. Затримка психомовленнєвого розвитку як медико-психолого-педагогічна проблема. <i>Inclusion and Diversity</i> . Випуск 1, 2023. С. 15-20. DOI: https://doi.org/10.32782/inclusion/2023.1.3 . URL: https://journals.spu.sumy.ua/index.php/inclusion/article/view/5/3 (фахове видання категорії Б). Ключові слова: мовленнєва діяльність, порушення мовлення, затримка психомовленнєвого розвитку, мовленнєвий онтогенез, психічні функції, ранній вік, медико-психолого-педагогічний підхід 2. Наволокова О., Боряк О. Психолого-логопедична реабілітація дітей із тяжкими порушеннями мовлення у прифронтових зонах:

1	2	3	4	5	6
					<p>досвід Харківської області. <i>Inclusion and Diversity</i>. Випуск 5, 2025. С. 41-47. DOI: https://doi.org/10.32782/inclusion/2025.5.9 URL: https://journals.spu.sumy.ua/index.php/inclusion/article/view/554 (фахове видання категорії Б).</p> <p>Ключові слова: тяжкі порушення мовлення, психолого-логопедична реабілітація, немовленнєві діти, дошкільний вік, прифронтові громади, мовленнєвий розвиток, психологічна підтримка, стресові фактори, міждисциплінарний підхід</p> <p>З. Боряк О.В., Бойко С.П. Модель інклюзивного освітнього середовища для соціального становлення дошкільників із порушеннями психофізичного розвитку. <i>Inclusion and Diversity</i>. 2025. Спеціальний випуск. 15-20. DOI: https://doi.org/10.32782/inclusion/2025.spec.3 URL: https://journals.spu.sumy.ua/index.php/inclusion/article/view/910/859 (фахове видання категорії Б).</p> <p>Ключові слова: інклюзивне освітнє середовище, соціальне становлення, діти з порушеннями психофізичного</p>

1	2	3	4	5	6
					розвитку, педагогічна модель
5.	Галущенко Вікторія Іванівна (опонент)	Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти	Кандидат педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка Диплом ДК № 009492 від 26 березня 2012 р. Рішення президії Вищої атестаційної комісії ВАК України. Тема: «Особливості формування просодичного компонента мовлення дітей зв стертою формою дизартрії»	Атестат доцента кафедри спеціальної та інклюзивної освіти № 014814 від 21 лютого 2024 р.	1. Галущенко В.І. П о ч е н ю к Ю . С . Корекційно-розвиткова робота з дітьми з розладами аутистичного спектру (РАС), альтернативної комунікації, старший дошкільний вік, мовленнєвий розвиток, соціальна адаптація 2. Соколова Г.Б., Галущенко В.І. Психолого-педагогічний потенціал ігрових технологій у подоланні мовленнєвих порушень у дітей з тяжкими порушеннями мовлення. <i>Інноваційна педагогіка</i> . 2026. Вип. 92, т. 1. С.122-URL: https://innovpedagogy.od.ua/archives/2026/92/part_1/27.pdf (фахове видання категорії Б). Ключові слова: діти з тяжкими порушеннями

1	2	3	4	5	6
					<p>мовлення, логопедична корекція, компетентнісний підхід, мовленнєва компетентність.</p> <p>3. Галущенко В. І. Інтегративні підходи застосування ігрових технологій в корекційній роботі з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення. <i>Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)</i>. 2026. № 25. С. 63-82</p> <p>URL: https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/336459/325098</p> <p>(фахове видання категорії Б).</p> <p>Ключові слова: мовленнєвий розвиток, інтегративні підходи, ігрові технології, корекційна робота, діти з тяжкими порушеннями мовлення.</p>

Результати відкритого голосування:

«За» – 16,
«Проти» – немає,
«Утримались» – немає.

Рішення прийнято одногосно.

Головуюча

Секретар

Сабіна ІВАНЧУК

Анна ВОЗНЮК